Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Tractio de incarnatione - Cod. Ettenheim-Münster 198

Mangillius, Antonius

[S.l.], 1632-1634

Capvt I.

urn:nbn:de:bsz:31-117158

Visual Library

calorem productum existere totum in toto pdicto spatio et totum in qualibet eius parte, sed talis psentia et modus existendi in spatio est supernaalis et non est attingi ab agente naali, et per consequens neq calor, qui eo modo deberet existere, poterit produci ab agente naali.

DISPVTATIO V

De accidentibus remanentibus in hoc Sacramento.

CAPVT I.

Vtrum accidentia remaneant sine subiecto in hoc Sacramento.

Aduertendum est accidtia substiae panis et vini esse in duplici differentia, quaedam distinguuntur a substia modaliter, vt sunt iuxta nnullos relaoes pdicamentales quibus substia refertur ad caas suas vel ad suos effectus et vnio per quam ipsa accidtia v: g: calor et frigus vniuntur eidem substiae, alia vero sunt quae a panis et vini substia distinguuntur tanquam res ab illis separabiles quae per miraculum pout existere separatae, vt supponimus esse quantitatem, calorem et alias similes qualitates. rursum accidtia separabilia a substia corporea qualia saltem a nnullis dicuntur esse oio insensibilia, alia vero sunt sensibilia vel in se vel in aliquo suo effectu, vt est v: g: vis innata vino ad calefaciendum, atq hac de cia huiusmodi accidtia panis et vini coniter in Ecclia spees appellantur, vel qa a sensu per spees expressas siue etiam impressas percipi pout, vel qa sunt quasi simulacrum et figura substiae in qua sunt ipsam sensibus repraesentans. his notatis.

Dico jmo. certum est aliqua accidtia panis et vini remanere in hoc Smto sine sbto. constat ex Conc. Later. relato in cap. firmiter § vna vero de summa Trinitate. vbi dicitur corpus et sanguinem Chri sub speebus panis et vini veraciter contineri. et ex decreto Eugenij 4 in Conc. Florent. § 3tium est. cum dicitur totus Chrus contineri sub spee panis et totus sub spee vini. et ex Trid. sess. 13 can. 2. qd. a. pdicta accidtia maneant absq oi sbto, pbt. jmo: qa non subiectantur in substia panis et vini, cum tota per consequaoem desinat, vt constat ex dictis neq in Chri corpore, cum repugnet raoe status gloriosi et indecens sit tale corpus alterari et affici accidtibus et qualitatibus substiae insensibilis

panis

panis & vini, licet ñ sit inconveniens vt in illo recipiatur aliqd
accidens signatale, vt ipse ex dictis, ñ in aere circumstanti, qa
& vnicaqk talium accidentium neq & in eodem patio penetrative
cum illis. 2do accidentia sm̃tala manere sine ~~sbo~~ ~~si~~ sbto, ~~sit~~ ex
Conc. Constant. sess. 8 vbi plures Wiclefij proponiones damnant
inter quas hac & accidentia panis ñ manent sine sbto in eodem
sm̃to, vnde Soto in 4 dist. 11. q. 2. art. 1. & Valentia in 3 partem
disp. 6 q. 5. puncto 2. docent hæreticum esse dicere ñ manere hæc
accidentia sine sbto, qd Valentia confirmat, qd cum idem Conc. pro=
nuntiasset plures ex illis Wiclefij articulis esse notorie hæreticos,
quorum ~~qd~~ esse manere substantiam panis & vini in sm̃to. 2do accidentia
ñ manere sine sbto, ñ & substantiam hunc articulum esse hæreticum,
cum articulos hæreticos numerare par fuerit.

Addendum est, cum dicitur accidentia panis & vini in
hoc sm̃to manere sine sbto sermonem esse de sbto immediate sine
vltimato & substantiali; ceterum vtrum ora accidentia maneant sine
sbto proximo & ñ vltimo, vta vt ora accidentia remanentia in hoc
sm̃to sint independentia a quocunq sbto etiam ñ vltimo, ~~et~~ mox
constabit.

Quæres: quænam accidentia panis & vini remaneant
in sm̃to? Ro remanere ora præter illa quæ modaliter tm̃ dis=
tinguuntur tm̃ a substantia panis & vini, qa, vt ponimus ex
Phta repugnat modum esse sine suo sbto, accidentia igitur quæ re=
manent sit quantitas, & qualitates quæ ab ipsa substantia panis &
vini distinguuntur separabiliter, vnde qa ex Concilijs supra=
dictis habemus manere spées panis & vini, sed non spécies
panis & vini veniunt accidentia sensibilia & separabilia ab ipsa
substantia panis & vini, neq praeter accidentia sensibilia in se bel
in aliquo suo effectu videntur esse in substantia corporea quæ ab ea
separari potest.

Quares 2do: an accidentia remanentia in sm̃to
pendeant saltem ab aliquo alio accidente tanquam a sbto? Ro
certum est a quo ors quantitatem panis & vini remanentem in
sm̃to ñ dependere ab vllo accidente tanquam a sbto. vnde & qa cum
quantitas sit primum omnium accidentium corporis si, vt fit in sm̃to, se=
paretur ~~ab~~ a mãa in qua & tanquam in sbto, necesse est illam
carere illam ori sbto, neq ~~ori~~ dici, sit miraculosa a Deo per aliud
aliqd accidens sustentari, qa nullum est fundam fingendi huius=
modi sustentationem miraculosam, si vero sermo sit de reliquis
accidentibus tunc inuenimus pro diuersis opinionibus Philosophicis

de eorum=

de eorunem accidentium sbto immediato loquendum e, ita vt qui
docent reliqua accidentia immediate recipi in quantitate, teneant
asserere. eadem accidentia etiam in Sto habere quantitatem prostra
h vltimo sed immediato, e quidem hoc etiam indicabit: qa qualitates
actiuae vt calor e frigus se mutuo expellunt in Sto, se h poet fieri
nisi haberent in eo aliqd sbtu cotes qd h pt e aliud quam ipsa quan-
titas, denique si reliqua accidentia h recipierent in quantitate, separet
qd ignis v.g. calefaciendo hostiam ageret miraculose, siquidem cre-
aret calorem, aut certe dicendum erit ignem h agere in hostiam, sed totu
Deum ad presentiam ignis, ita vt si hostia comburatur combustio h pro-
cedat ab igne sed tm a Deo, cum th huiusmodi actio reputetur pro-
cedens a caa naali atq naalis. denique idem pbt: qa per quantita-
tem Sstalem merito oia accidentia remanentia in Sto videntur ex-
tendi e ad eundem quantitatis diuisionem diuiduntur, sicut ad eig
continuatione e motum continuantur e mouentur, praterea calor
videtur in Sto constituere calidum, albedo album, vt sensu videtur
iudicare, hac a. oia arguent in quantitate Sstali reliqua oia acci-
dentia panis ac vini subiectari, qd e etiam conforme Arti 4. phys.
tt. 54 e lib. metaph. tt. 23. vbi docet superficiem e sbtu colorem.
n eg obstat qd docet accidentia h e accidens e his similia, qa tm
vult significare: h poe accidens ex naa sua subiectari in altero acci-
dente tanquam in sbto vltimato.

Qui vero sentiunt oia accidentia subiectari immedi-
ate in maa naaliter, h a. in quantitate teneatur asserere
panis e vini accidentia remanentia in Sto vel miraculose sub-
iectari in quantitate, vt docet Valentia ocis. 6. q. 5 puncto j. aut
nullum prorsus habere sbtu, vt volunt h nulli pertinent ex recen-
tioribus, ac proinde nec vllum effectum realem vbi habere, item
qualitates in Sto produci h per actionem eductiuam se creatiua,
nec destrui a causis secundis sed a solo Deo, atq alia huiusmodi
plura miracula debent admitti in hac sentia, qua tm h fingat
sed asseruntur supponta probabili opinione Phca de sbto immedi-
ato dictorum accidentium. qd si quaratur: cur Deus tot in ha
Sto faciat miracula, nihil aliud responderi consequenter pt
nisi qd ea faciat vt tm mysterium occultes.

Quares 3tio: vtrum accidentia remanentia in Sto
sine sbto hanc aliquem modum possibilem rade cuius existant
per se. Ro qd sa tem quantitas Sstalis conseruatur a Deo
peculiari quodam influxu e supnaali supplente in genere caa efficientis
sustentantem maa, qua terminabatur se istam quantitatem, atq hoc

contor

contra asserit, contra Lessium lib. 12 de effectibus divinis num.
112. & 113. vbi docet accidentia Infinita Eucharistiae posse conservari vi prioris influxus continuando, id nullo modo admittendum, quia mag. panis et vini fere in genere cum magis sustentabat saltem quantitatem et vt accidentia panis et vini remaneant in hoc sine concursu mag. debet huiusmodi concursus a Deo supleri per novum influxum qui aequivaleat priori eumque suppleat malio genere. Dicendum igitur quantitatem Infinitam nullum modum continuum acquirere rationem existat per se, ita multi contrarios. ratio est, quia si per conservationem talis modus tribuatur quantitati non tribuitur in alium finem nisi vt quantitas vltimo completur in ratione accidentis, sed modus existendi per se non potest vltimo complere accidens in ratione accidentis cum modus eius per se repugnet huic quod est accidere alteri et quantitas nullum modum continuum existendi per se per conservationem acquirit. Confirmatur: quia modus continuus existendi per se et inhaerentia in alio sic inter se repugnant et opponuntur et inhaerentia non potest supleri per modum continuum existendi per se, sicut neque substantia supleri potest per inhaerentiam ita vt per eam completur vltimo in ratione substantiae.

Aliqui idem probant hac ratione: modus existendi per se, quo adeptus quantitati per conservationem vel est substantialis vel accidentalis. non primum, quia modi substantiales sunt inseparabiles a substantia, et quia requeret in hoc casu esse aliquid substantiale praeter hoc corpus. non secundum, quia repugnaret illi modo esse in subiecto, hoc est, esse in substantia, cum sit ratio esse sine subiecto, et tunc de ratione accidentis esse dicere ordinem ad subiectum. sed hoc argumentum facile soluitur dicendo quod sicut actio qua accidentia panis et vini conservantur separata a substantia vere est accidens, non eo quod respiciat immediate substantiam cum repugnet illam terminari ad substantiam vel in eo subiectari, sed eo quod respiciat accidentia separata a substantia et sic afficiat adhaerendo illae per adhaerentiam, similiter dici potest modum illum quantitatis superadditum esse accidens non quia respiciat immediate substantiam, sed quia afficit ipsi quantitati quae immediate substantiam respicit.

Objices: quantitas in Sacramento existit per se et habet modum continuum existendi per se superadditum. Et quantitas in hoc denominatur existens per se non a modo continuo sed ab existentia sua et negatione oppositae sive negatione existendi et inhaerendi in altero, atque hoc sufficit ad eiusdem denominationem.

Objices 2do: si accidentia Sacramenti non haberent aliquem modum continuum quo completeretur eorum existentia, sequeretur qualitates activas v.g. calorem et frigus remanentes in Sacramento non agere ~~actua~~ naturaliter

liter in actum approximatum, qa sicut operio substrie n solum dependeta nda substrali sed etiam ab vltimo, eig complemento saltem tanquam a conditione sine qua non, vt coutter dicta in tractatu de Incarnatione, ita etiam actio proueniens ab existente, a cuiusmodi debet dependere n solum ab eig nda sed etiam ab vltimo eig complemento, nempe ab inherentia, quare cum dicta accidentia in pocto sinto carent inherentia, nisi hant aliqum modum positiuum quo saltem aliter complcant, n poterunt agere nadliter, qd tt e contra communem sentum. Ad qualitates nae accidentia actua panis e vini remanentia in sinto inherere in quantitate tanquam in subto immediato, e ideo e vltimo completa in raone accidentis, ac proinde pte ~~adhuc~~ agere nadliter licet n hant vllum modum positiuum superadditum per consecrationem, quantitas a cum n sit actua, neq ht vllam inherentiam aut nullum modum existendi in sinto per se stans: quantitas ex superadditis sustentat e caat nadliter qualitates e reliqua accidentia & rei ea n sustentat nadliter in sinto, vel ht aliquem modum positiuum quo vltimo compleat vt pote eadem accidentia nadliter sustentare, sicut nda humana in Chro per subsistam Verbi vltimo completa nadliter operatur. Ad maiorem conclusionem care efficienter ac m adliter, ac proinde licet actio supponat in ea efficienti vltimum ipsig complementum in raone accidentis si ea sit pueens, vel in raone substie si ea sit substia, n tn caalitas madlis ~~et~~ supponit in ea madli vltimum complementum inherentiae e substia, sed: qa nda substialis madliter caat ipsam substiam, ~~nonne~~ neq tn huiusmodi caalitas madlis supponere et nam substialem vltimo completam, vnde si per miraculum a Deo n ignum separatum a propria substia conseruaretur, qd aliqui fieri pte concedunt, e approximaretur igni ignum ag recuperet calorem proinde ac si haberet propriam substiam, mirum igitur n e si etiam qualitas carens inherentia pote, madliter caare reliqua accidentia sinstalia, etiamsi nulla alia sit illi superadditi modo positiuus supplens inherentiam.

CAPVT II.

Quomodo accidentia Sacramentalia deinant continere Christi corpus et sanguinem?

Sicut n nisi panis e vinum consecrari pte, ita neq panis ac vini accidentia incipiunt continere Chri corpus e sanguinem nisi sufficiant ad conseruationem formae panis e vini, quare similiter dictum e qd quando ista accidentia